

U IME NARODA

VIŠI SUD U PODGORICI, kao drugostepeni, u vijeću sastavljenom od sudije Rade Kovačević, kao predsjednika vijeća i sudija Ranke Vuković i Natalije Filipović, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca Duška Markovića, iz Podgorice, koga zastupa punomoćnik Smiljana Vuković, advokat iz Podgorice, protiv tuženog JUMEDIA MONT DOO Podgorica, koga zastupa punomoćnik Lidija Božović, advokat iz Podgorice radi naknade nematerijalne štete, odlučujući po žalbi tuženog na presudu Osnovnog suda u Podgorici P.br.32145/2003 od 21.05.2004. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 28.01.2005. godine, donio je

P R E S U D U

ODBIJA SE žalba kao neosnovana, a presuda Osnovnog suda u Podgorici P.br. 32145/2003 od 21.05.2004. godine, u dijelu izreke pod stavom prvim, trećim i četvrtim POTVRĐUJE. }

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom, navedenom u izreci, odlučeno je:

« I DJELIMIČNO SE USVAJA tužbeni zahtjev, pa se tuženi obavezuje da, na ime naknade nematerijalne štete, za pretrpljene duševne bolove, zbog objavljenih neistinitih informacija, usljed kojih je došlo do povrede časti, ugleda, i prava ličnosti tužioca, isplati tužiocu iznos od 6.000,00 € (šestihiljada evra), uz pripadajuću zateznu kamatu, počev od 21.05.2004. godine, kao dana presuđenja, pa do konačne isplate, a sve predhodno, u roku od 15 dana, po pravosnažnosti presude.

II ODBIJA SE tužbeni zahtjev u dijelu, kojim je tužilac tražio da se tuženi obaveže na isplatu, mimo dosuđenog iznosa, još 44.000,00 € (četrdesetčetiri hiljade evra), uz pripadajuću zateznu kamatu koja bi tekla od dana presuđenja, pa do konačne isplate, kao neosnovan.

III NAREĐUJE SE objavljivanje u cjelosti ove presude, o trošku tuženog, po pravosnažnosti presude, u prvom narednom broju dnevnih novina «Dan».

IV OBAVEZUJE SE tuženi da naknadi troškove parničnog postupka tužiocu, u iznosu od 168,00 € (stošezdesetosamevra), u roku od 15 dana, po pravosnažnosti presude».

Protiv te presude tuženi je blagovremeno podnio žalbu iz svih zakonom predviđenih razloga. U žalbi, u bitnom, navodi da je prvostepeni sud počinio bitne povrede postupka iz čl. 367. st. 7. u vezi čl. 4. st. 3., zasnivajući svoju odluku na nedozvoljenim raspolaganjima tužioca. Tako je taj sud, dozvolio

tužiocu da nezakonito pribavi spise (kopije), Osnovnog suda u Sjenici, ne tražeći ih po službenoj dužnosti. Zasnivajući svoju odluku na takvim spisima, ne preispitujući njihovu autentičnost, te odbijajući izvođenje dokaza saslušanjem svjedoka Milana Popivode i Radenka Lojanice, prvostepeni sud je pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje. Pored toga, sud je odbio da sasluša svjedoka Miloša Popovića i tužioca u svojstvu stranke, koji su jedino mogli da se izjasne na okolnosti da li je istinita informacija da su rođaci. Takođe, sud nije saslušao ni Dalibora Markovića i Vladimira Radunovića, koji je tuženom dao informaciju da je tužilac rođak sa Daliborom Markovićem. Smatra da sudeće vijeće nije kvalifikovano da zaključuje o stepenu i vrsti duševnih bolova tužioca, već je bilo dužno angažovati sudskog vještaka medicinske – neuropsihijatrijske specijalnosti. Nadalje, smatra da se nije mogao usvojiti tužbeni zahtjev a da prethodno nije vođen krivični postupak zbog kriv. djela klevete ili uvrede. Tvrdi da su čast i ugled kategorije vezane za lična svojstva, a ne za krvno srodstvo, pa ni jedna radnja, bilo kog srodnika, ne može narušiti nečiji ugled i čast. Predložio je da se pobijana presuda ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Tužilac je u svom odgovoru negirao sve žalbene navode tuženog, ističući da se kroz sporne tekstove ne kritikuje rad tužioca kao javne ličnosti, već se vrijeđa njegovo dostojanstvo, čast i ugled, kod činjeničnog utvrđenja da objavljene informacije nijesu provjerene. Tvrdi da je autor teksta znao da objavljivanje informacija mogu škoditi časti i ugledu tužioca, ali ih je ipak objavio, te da je sud cijenio kao dokaz javnu ispravu – obavještenje Opštinskog javnog tužilaštva iz Sjenice Ktm.br. 59/03 od 14.11.2003. godine. Ukazuje da je iznošenjem neistinitih činjenica o tužiocu, kojem se imputira nečastan način života, prikazujući ga kao ličnost koja podstiče i prikriva navedena krivična djela, narušena njegova psihička ravnoteža i da trpi duševne bolove zbog povrede časti, ugleda i prava ličnosti. Predložio je da se žalba odbije kao neosnovana i potvrdi pobijana presuda.

Ispitujući pobijanu presudu, povodom izjavljene žalbe, u smislu čl. 365 ZPP-a, ovaj sud je našao da je žalba neosnovana.

Prvostepeni sud je u ovoj pravnoj stvari, na osnovu pravilne ocjene izvedenih dokaza, potpuno i pravilno utvrdio sve odlučne činjenice i bez bitnih povreda odredaba parničnog postupka, na tako utvrđeno činjenično stanje pravilno je primijenio materijalno pravo. Za svoju odluku prvostepeni sud je dao potpune i pravilne razloge, koje u svemu prihvata ovaj sud i na njih upućuje žalioca, ne nalazeći za potrebno da ih ponavlja.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju prvostepenog suda obrazloženog u pobijanoj presudi, dana 26.10.2003. i 08.11.2003. godine na naznačenim naslovnim stranama i u tekstovima dnevnog lista «Dan», čiji je osnivač tuženi, objavljene su navedene neistinite informacije o tužiocu, koji je nosilac javne funkcije – pomoćnik ministra unutrašnjih poslova RCG, prikazujući ga kao ličnost koja podstiče i prikriva krivična djela lica koja su učestvovala u nezakonitim radnjama, pri čemu nije ponuđen ni jedan dokaz na osnovu kojeg

bi se mogao dovesti u vezu sa takvim navodnim inkriminiranim ponašanjem i rodbinskim odnosima, što nužno pretpostavlja trpljenje duševnih bolova jakog intenziteta i u dužem trajanju.

Polazeći od tako utvrđenog činjeničnog stanja pravilno je prvostepeni sud primijenio materijalno pravo kada je obavezao tuženog na naknadu štete tužiocu, koju je pretrpio objavljivanjem neistinitih informacija u sredstvima javnog informisanja-listu «Dan» čiji je osnivač.

Naime, odredbom čl. 4. st. 1. Zakona o medijima predviđeno je da se u medijima slobodno objavljuju informacije i mišljenja o pojavama, događajima i ličnostima, poštujući Ustav, zakon i etička pravila novinarske profesije. Prema čl. 1. st. 3. istog zakona Republika Crna Gora obezbjeđuje i jamči slobodu informisanja na nivou standarda koji su sadržani u međunarodnim dokumentima o ljudskim pravima (OUN, OEBS, Savjet Evrope, EU), dok isti zakon u smislu stava 4 navedene odredbe valja tumačiti i primjenjivati u skladu sa principima Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, uz korišćenje prakse precedentnog prava Evropskog suda za ljudska prava.

Imajući u vidu utvrđeno činjenično stanje i citirane zakonske odredbe koje podrazumijevaju obavezu medija da objavljuju objektivne, blagovremene, tačne i potpune informacije, poštujući Ustav, zakon i etička pravila novinarske profesije, te odredbe čl. 16, 20 i 36 Ustava RCG koje, uz načela Kodeksa novinara CG i odredbe Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava, koje obavezuju medije da poštuju privatnost građana, njihov moralni integritet i dostojanstvo, tuženi je odgovoran za naknadu predmetne štete tužiocu saglasno odredbi čl. 20 Zakona o medijima u vezi čl. 200 ZOO. Jer, tuženi je zloupotrijebio slobodu informisanja i povrijedio ova prava tužioca.

Radi se o objektivno uvredljivom postupku koji nema pokriće u iznešenim činjenicama sa namjerom da se diskredituje ličnost tužioca, čime se narušava njegov ugled i čast, što nužno pretpostavlja trpljenje duševnih bolova jer je u pitanju zdrava osoba koja ima saznanja o svojim povrijeđenim dobrima, pa su bez osnova navodi žalbe da inkriminiranim tekstovima nijesu direktno povrijeđena lična dobra tužioca.

Na jačinu i dužinu trajanja tih bolova posebno su uticali okolnosti pod kojima je do povrede došlo - u štampanom visokotiražnom mediju, iskazujući upornost u iznošenju kompromitujućih neistina, običaji sredine u kojoj oštećeni živi i ukupni društveni kulturni ambijent u kojoj je objavljena neistinita informacija, zbog čega nije bilo neophodno da se na te okolnosti sasluša tužilac u svojstvu stranke, kao ni provede dokaz vještačenjem po vještaku neuropsihijatru, kako se to neosnovano žalbom ukazuje.

Neprihvatljivi su navodi žalbe da se nije mogao usvojiti tužbeni zahtjev a da prethodno nije vodjen krivični postupak zbog djela uvrede ili klevete, jer se krivično pravna zaštita zbog povrede ugleda i građansko pravna zaštita u

smislu zahtjeva za neimovinskom štetom zbog povrede ugleda međusobno ne isključuju. Dakle, lice koje je pretrpjelo duševne bolove zbog povrede časti i ugleda ima pravo na pravičnu naknadu nematerijalne štete, bez obzira da li je lice koje je svojim ponašanjem prouzrokovalo povredu časti i ugleda osuđeno krivičnom presudom.

Inače, tuženi u žalbi osporava razloge prvostepene presude kojima su ocijenjeni izvedeni dokazi, ukazujući na potrebu provođenja dokaza koje je predložio. Međutim, ovaj sud je našao da je ocjena dokaza data na način određen čl. 8 ZPP-a, pa žalilac takvu ocjenu prvostepenog suda neosnovano napada, a kod nesumnjivog utvrđenja nema potrebe za izvođenjem predloženih dokaza. S tim u vezi, ovaj sud upućuje tuženog na razloge prvostepenog suda o ocjeni izvedenih dokaza i odbijanju dokaznih predloga, koje ovaj sud u svemu prihvata kao pravilne i dovoljne za odgovor na navode žalbe istaknute u tom pravcu.

Pogrešno se žalilac poziva na bitnu povredu postupka 367. st. 7. u vezi čl. 4. st. 3. novog ZPP-a, kod odredbe čl. 509. st. 1. istog zakona koja upućuje na primjenu dosadašnjeg ZPP-a. No, u svakom slučaju ne može se raditi o nedozvoljenom raspolaganju tužioca u smislu čl. 3. st. 3. ZPP-a, koje bi po njemu vodilo odbačaju tužbe zbog počinjene bitne povrede postupka iz čl. 354. st. 2. tač. 6. ZPP-a.

Kako navodima žalbe tuženog razlozi presude nijesu dovedeni u sumnju, to je žalbu valjalo odbiti kao neosnovanu i potvrditi pobijanu presudu.

Sa izloženog, primjenom odredbi čl. 368. ZPP-a, odlučeno je kao u izreci.

VIŠI SUD U PODGORICI
Dana, 28.01.2005.godine

PREDSJEDNIK VIJEĆA-SUDIJA
Rada Kovačević s.r,

Za tačnost opravka ovjerava
ovlašćeni službenik suda
